

ปัจจัยคัดสรร ลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้เกี่ยวกับสถานะสุขภาพ และการรับรู้เกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานของ
พยาบาลวิชาชีพ:กรณีศึกษาพยาบาลวิชาชีพในห้องผ่าตัดใหญ่ โรงพยาบาลสังกัด
กรมการแพทย์กระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร.

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)

สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2544

ISBN 974-040-122-8

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

พ
น ๗๘๔๒๑
๒๕๔๔

3936929 PPHM/M :สาขาวิชาเอก:พยาบาลสาธารณสุข;วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ :ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล /การรับรู้เกี่ยวกับสภาวะสุขภาพ/การรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน/ความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงาน/ พยาบาลวิชาชีพในห้องผ่าตัดใหญ่

เบญจมาศ หล่อสุวรรณกุล: ปัจจัยคัดสรร ลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้เกี่ยวกับสภาวะสุขภาพ และการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ:กรณีศึกษาพยาบาลวิชาชีพในห้องผ่าตัดใหญ่โรงพยาบาลทั่วไปสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานคร (SELECTED FACTORS OF PERSONAL CHARACTERISTICS, HEALTH STATUS AND WORK ENVIRONMENT AFFECTING NURSE BURNOUT :A CASE STUDY ON OPERATIVE NURSES IN GENERAL HOSPITALS UNDER DEPARTMENT OF THE MEDICAL SERVICE OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH IN BANGKOK.)คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ, Dr.Ed., จารุวรรณ เหมะชัช M.P.H (Social Medicine) ปรารธนา สติติชัยภาวิ M.P.H(Bios.)161 หน้า. ISBN 974-040-122-8

การปฏิบัติงานมีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานของพยาบาล เป็นผลให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยคัดสรร ลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้เกี่ยวกับสภาวะสุขภาพ และการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ:กรณีศึกษาพยาบาลวิชาชีพในห้องผ่าตัดใหญ่ รพ.สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานครกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องผ่าตัดใหญ่ โรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 99 คน เมื่อ 1 กันยายน 2543 ถึง 30 กันยายน 2543 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^{pc} สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่าพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องผ่าตัดใหญ่ มีความเหนื่อยหน่ายด้านการสูญเสียความสัมพันธ์ส่วนบุคคลอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ69.7) รองลงมาคือความเหนื่อยหน่ายด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ51.5)ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับความเหนื่อยหน่ายพบว่า ปัจจัยการรับรู้สภาวะสุขภาพกายดี และการรับรู้สภาวะมนุษย์สัมพันธ์ดี การรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานด้านความรู้สึกเมื่อขปวด การรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องของท่าทางในการปฏิบัติงานดี การรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานด้านลักษณะงานในห้องผ่าตัดใหญ่ดี การรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานด้านสภาพแวดล้อมด้านจิตวิทยาสังคมมีความสัมพันธ์กับความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้องผ่าตัดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่พยากรณ์ความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานอยู่ในห้องผ่าตัดใหญ่ โรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับสภาวะสุขภาพจิตดี การรับรู้สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานด้านจิตวิทยาสังคมดี การรับรู้สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องของท่าทางในการปฏิบัติงานในห้องผ่าตัดดี โดยสามารถอธิบายความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานอยู่ในห้องผ่าตัดใหญ่ โรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 29.90 ($R^2 = .2990$)

จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ผู้บังคับบัญชา และผู้บริหารควรให้ความสำคัญดำเนินการจัดปรับกระบวนการทำงานให้ลดความวิตกกังวล และบริหารจัดการโดยจัดให้สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของพยาบาล

3936929 PHPH/M : MAJOR:PUBLIC HEALTH NURSING ; M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : PERSONALCHARACTERISTICS/HEALTH STATUS/WORK
ENVIRONMENT / BURNOUT/ OPERATIVE NURSE

BENJAMAS LAWSUWANKOON: SELECTED FACTORS OF PERSONAL CHARACTERISTICS,
HEALTH STATUS AND WORK ENVIRONMENT AFFECTING NURSE BURNOUT :A CASE STUDY ON
OPERATIVE NURSES IN GENERAL HOSPITALS UNDER THE DEPARTMENT OF MEDICAL SERVICE
OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH IN BANGKOK. THESIS ADVISORS: PIMPAN
SILAPASUWAN, Dr.Ed., JARUWAN HAEMATHORN, M.P.H (Social Medicine) PATHANA
SATHIDVIPAVEE, M.P.H(Bios.)161 p. ISBN 974-040-122-8

Job performance has many factors affecting nurse burnout leading to inefficacy in work. The objective of this research was to study these relationships, and to compare the burnout scores between personal characteristics, health status, and work environment among nurses in general hospitals under the department of medical service of The Ministry of Public Health. The sample was composed of 99 nurses in general hospitals under department of medical service of The Ministry of Public Health. A questionnaire was used to collect data, and data were analyzed by using SPSS⁺ pc program. The statistics used included frequencies, percentage, arhythmic mean, standard deviation, one way analysis of variance, Pearson's product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis / It was found that nurses in general hospitals, under the department of medical service of the Ministry of Public Health (69.7%), had low burnout in loss of personal relations, and about 8.08% had burnout mostly in depersonalization. Correlation analysis showed that there was a correlation between health status (physical health and relationship, work environment (positional, job description and psycho-social factors) and nurse burnout. Analysis of factors with burnout on job performance included health status in physical, psychological, and relationship, on work environment about psycho-social and fatigue. Work environment about positional environment and work environment about job description varied on nurse burnout with job performance. Regression analysis showed variables that could predict burnout on nurses in general hospitals under the department of medical service of The Ministry of Public Health, were health status in psychological, work environment about psycho-social, work environment about positional environment with statistical significance at .05 level. The predictors accounted for 29.90 percent ($R^2 = .2990$).

The results of this study suggested that nurses' administrators of the department of medical service of The Ministry of Public Health should be aware of the problems of the work environment and the importance of ensuring a comfortable and safe work environment. Attention to these factors will improve nurses' job satisfaction